Parçaları yeniden birleştir ve küreyi keşfet!

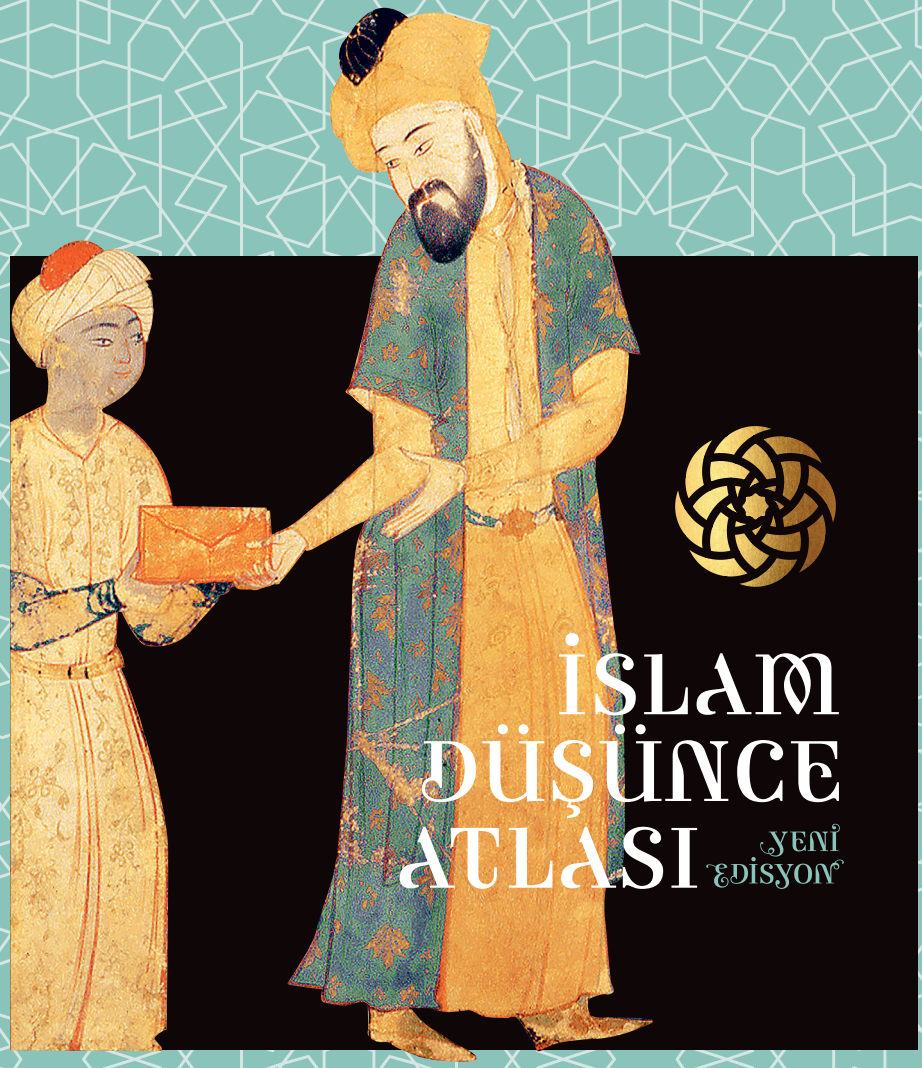

İSLAM DÜŞÜNCE ATLASI

YENİ EDİSYON

KONYA BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ

ilem
ilmi etüdler derneği

WWW.İSLAMDUSUNCEATLASI.ORG

1

İslam Düşünce Atlası nedir?

İslam Düşünce Atlası, Doç.Dr. İbrahim Halil Üçer tarafından İlmi Etüdler Derneği'nde (İLEM) Konya Büyükşehir Belediyesi Kültür AŞ'nin destekleriyle hazırlanan ve Türkiye'nin önde gelen İslam düşünce tarihi araştırmacılarına tasarım uzmanları, yazılımcılar ve harita mühendislerinin eşlik etmesiyle oluşmuş bir düşünce tarihi yazımı projesidir.

Çalışma kapsamında başlangıcından günümüze gelinceye değin kesintisiz, dinamik ve bütüncül bir İslam düşünce tarihi yazımı önerilmektedir. Bu öneri içeriden bir bakışın eşlik ettiği yeni bir dönemlendirme, her döneme göre İslam düşünce tarihindeki bilimsel disiplinlerin gelişim ve dönüşümlerini ele alan kapsamlı yazılar, bilgin, şehir, kurum ve mimarî eser maddeleriyle temellendirilmiştir. Projeye özgü kapsamlı haritalar, grafikler ve videolarla desteklenen çalışmanın sonunda interaktif programlar taşıyan açık erişimli bir web sitesi (www.islamdusunceatlasi.org) ve *İslam Düşünce Atlası* başlıklı altı ciltlik bir kitap meydana getirilmiştir.

DÜŞÜNCE TARİHİMİZ YENİDEN YAZILIYOR

İslam Düşünce Atlası düşünce tarihi açısından Avrupamerkezci gerekçelerle "yok hükmünde" sayılan bir dönemi ayrıntılı bir biçimde göstermekte ve genel düşünce tarihi çizgisine dahil etmektedir.

İslam düşünce tarihiyle ilgili bilimsel bir geçerliliği bulunmayan ve "tarih hırsızlığı" anlamına gelen Oryantalist dönemlendirmeler terk edilerek İslam düşünce geleneğinin kendi iç dinamikleriyle tutarlı, objektif, dinamik ve sürekli bir dönemlendirme aracılığıyla İslam düşünce tarihi yeniden yazılmıştır.

Yaklaşık bin yıl boyunca küre ölçeğinde düşünce tarihinin ana merkezi haline gelmiş olan Dâru'l-İslâm, düşünce tarihi yazımının dışına itilerek bir "coğrafya hırsızlığı"na maruz bırakılmıştır. İslam Düşünce Atlası'yla birlikte Mâverunnehir, Horasan, Bilâd-ı Rûm, Mağrip, Sind-Hind gibi havzalar ve Buhara, Sivas, Konya, Semerkant, Belh, Herat, Amasya gibi kadim İslam şehirleri düşünce tarihinin özneleri olarak hatırlamaya davet ediyor.

Düşünce tarihinin kurucu metinleri, inşa ettikleri literatürle birlikte bugünkü düşünme etkinliğimize sunuluyor.

Kurumlar, mimarî eserler ve tarihî hadiseler, eşlik ettikleri düşünce tarihi için yeniden bir mecraya dönüşüyor.

İslam Düşünce Atlası
Kişiler Haritası

DÜŞÜNCE TARİHİMİZ ULAŞILABİLİR KONUMDA

- İslam Düşünce Atlası –gerçekte öyle olmaması gerektiği halde– bugün uzmanlık bilgisi gerektiren bir bilgi sahasını, alanla ilgili başlangıç seviyesindeki herkes için bir kültürel malumat haline dönüştürmeyi amaçlıyor.

- İslam düşünce tarihini güncel teknikler ve yalın ilişkiler mantığı içerisinde anlatmayı amaçlayan web sitesi, İslam düşüncesini herkes için ulaşılabilir hale getiriyor.

- İnteraktif programlar, bilgiyi somutlaştıran yeni teknikler ve özgün sunum mantığıyla İslam Düşünce Atlası, İslam kültür ve düşünce tarihinin öğretildiği her seviyede yeni pedagojik imkanlar açıyor.

2

İslam Düşünce Atlası'nın Ana Bileşenleri

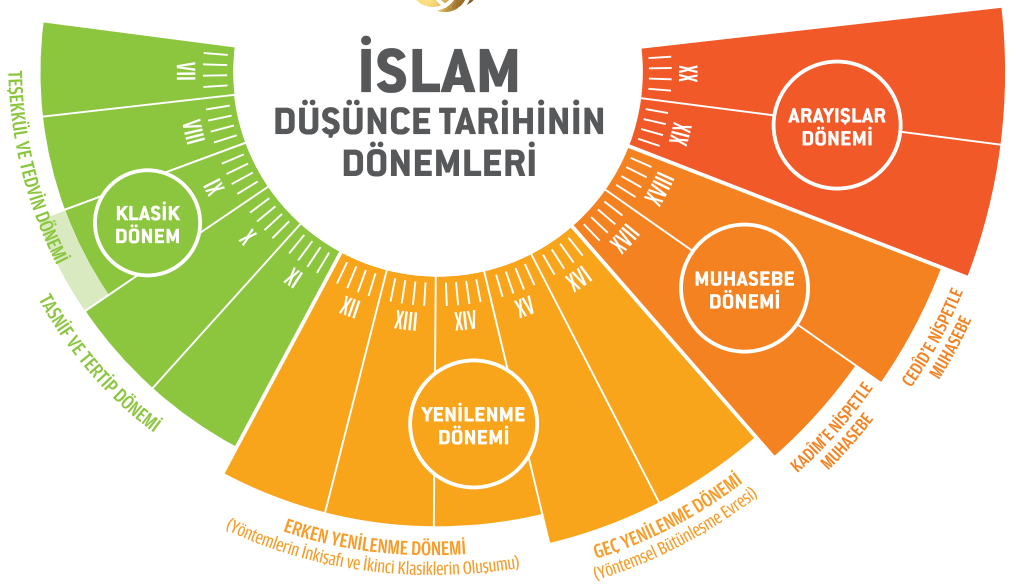

YENİ BİR DÖNEMLENDİRME VE BÜTÜNCÜL BİR OKUMA ÖNERİSİ

İDA bin yılı aşkın bir süre içerisinde teşekkül ederek gelişen İslam düşünce tarihini doğru bir şekilde anlama ve yorumlamanın yolunun doğru bir dönemlendirmeden geçtiğini düşünmektedir.

Zira İslam düşünce tarihi yazımının malul olduğu en önemli sorunlardan biri, yaklaşık bin dört yüz senelik bir düşünce geleneğine ilişkin tutarlı hiçbir dönemlendirmenin yapılmamış olmasıdır. Yapılan dönemlendirmeler de ilerleme-gerileme söylemine bağlı olarak, en fazla Gazâlî öncesi ve sonrasına işaret edebilen yer yer ideolojik ve naif biçimler göstermiştir. Çoğu değer-bağımlı bu dönemlendirmelere bakıldığında, sürekli gerileyen, yenilik veya farklılaşma barındırmayan, statik bir düşünce tarihi algısı ortaya çıkmaktadır. İDA bu tür dönemlendirme zaafları karşısında, İslam Düşünce tarihi için mutlaklık iddiası barındırmayan, fakat olgularla tutarlı olduğunu düşündüğü yeni bir dönemlendirme önermektedir. İDA'da yer alan ve İslam düşüncesinin Klasik (7.-11. yy.), Yenilenme (12.-16. yy.), Muhasebe (17.-18. yy.) ve Arayışlar (19.-20. yy.) şeklinde belirlenen 4 ana dönemini tasvir eden "dönem yazıları", bu dönemlendirmelere ilişkin gerekçelendirmeleri ve dönemin ana hatlarını tasvir eden araştırmalardır.

THE
ROUND
CITY
HARBIYAH
ZUBAYDIYAH

Bilimsel disiplinleri tasvir eden "alan yazıları" her bir dönemde yer alan ve o dönem boyunca önemli ürünlerin verildiği kelam, felsefe, fıkıh, dil, tasavvuf, matematik, astronomi gibi bilimleri tarihsel ve sistematik bir yolla tasvir eden araştırmaları ifade eder. İslam Düşünce Atlası'nın omurgasını teşkil eden bu yazılarda, söz konusu bilimlerin bu dönem içerisindeki gelişimleri, ekolleri, öne çıkan isimleri, literatürü, tartışma alanları, yoğunlaştıkları coğrafi-kültürel havzalar ve dönemle ilişkili karakteristik özellikleri ele alınmaktadır. Bilimsel disiplinlerin başlangıcından bugüne tarihsel gelişimini tartışan alan yazılarıyla birlikte İDA, bir tür İslam bilimler tarihi hüviyeti kazanmakta ve disiplinlerin tarihini dönemsel tasnifler yoluyla tahkiye ederek, İslam düşünce tarihi yazıcılığına yeni bir bakış kazandırmaktadır.

Zaman Haritası Bileşenleri

- Ekoller
- Bilginler
- Kurumlar
- Tarihî hadiseler
- Mimarî eserler
- Şehirler
- Seyahat yolları

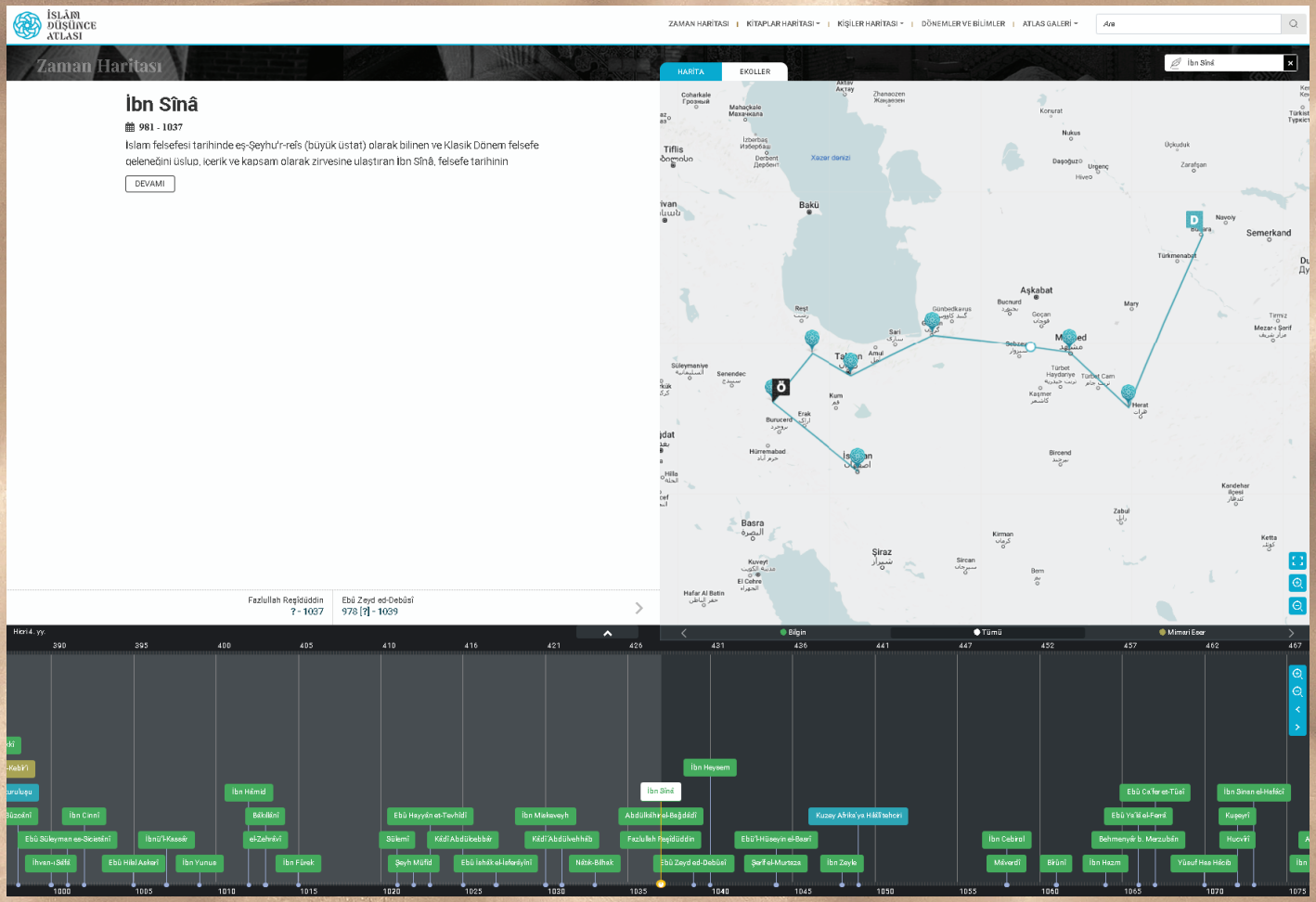

ZAMAN HARİTASI

Zaman Haritası, İslam düşünce geleneğindeki önemli isimleri ekoller, kurumlar, mimarî yapılar, tarihî hadiseler ve kültürel-coğrafi merkezlerle birlikte gösteren bir zaman çizgisine sahiptir. Ayrıca zaman çizgisindeki bileşenler, bir harita yardımıyla mekan algısı içerisinde gösterilmiştir. Bilginler, kurumlar, mimarî eserler ve şehirler, öz anlatım paneli üzerinden erişilen, özgün video anlatımları ve görsellerle desteklenmiş ayrıntı sayfalarla özgün bir şekilde maddeleştirilmiştir. Bu şekilde, ilgili başlıklara dair tasvirî, fakat akademik niteliği güçlü ve yönlendirici ansiklopedik maddeler oluşturulmuştur.

KİTAPLAR HARİTASI

Kitaplar Haritası İslam düşünce tarihini metin gelenekleri üzerinden tanıtmayı amaçlayan bir yapıya sahiptir. Bu amaç etrafında söz konusu geleneğin metin, şerh, haşiye ve talikler etrafında oluşan karakteri göz önünde bulundurularak; kelam, felsefe, mantık, tasavvuf, fıkıh usulü ve füru fıkıh alanları, bu alanlara ait ana metinler ve bu metinler üzerinden oluşmuş kitap gelenekleri üzerinden tanıtılmıştır.

Kullanıcının söz konusu alanları oluşturan metin-şerh-haşiye geleneklerini tarihsel bir biçimde takip etme ve kurucu eserleri, onlar üzerine yazılan ansiklopedik maddeler aracılığıyla daha yakından tanıma imkânı bulabilmesi için bu bölüm üç ayrı bileşen etrafında kurgulanmıştır: Kitaplar Ağı, Kitaplar Tüneli, Kitaplar Haritası.

KİTAPLAR AĞI

Kitaplar Ağı bölümü İslam düşünce tarihindeki temel okulları, o okullar içerisinde yazılan kurucu-kanonik metinler ve bu metinler üzerinden oluşan şerh-haşiye geleneklerini esas alarak tanımanın bir yolunu sunuyor.

KİTAPLAR TÜNELİ

Kitaplar Tüneli İslam düşünce geleneğindeki farklı okullara ait klasik kitapları bir zaman tüneli ve ona eşlik eden bir harita üzerinde göstererek, herhangi bir bilimsel disiplinin tarihini o disiplinin kurucu metinleri üzerinden kronolojik olarak takip etme imkânı veriyor.

KİTAPLAR HARİTASI

Hangi kitap nerede yazıldı ve hangi coğrafyalar üzerinde etkili oldu? Bir kitabın coğrafyadaki dolaşım ve etkileşim serüveni kitaplar haritası üzerinden gösteriliyor.

KİŞİLER HARİTASI

Kişiler Haritası, bilgi aktarım yollarındaki sürekliliğin ve hoca-talebe merkezli yapının bir ifadesi olarak ortaya çıkmıştır. Bu çerçevede, temel düşünce ekollerine göre kişi ağları çıkarılmış ve ağlar hoca-talebe, etkilenme-etkileme değişkenlerine göre düzenlenmiştir. Söz konusu düzenleme, bir yandan önem merkezli bir sunuma sahipken, diğer yandan tarihsel sıra düzeni merkezli bir sunum içermektedir. Düşüncenin, temsilcileri arasındaki sürekli etkileşim yoluyla nasıl bir geleneğe dönüştüğü sorusu, Kişiler Haritası üzerinden somut bir cevabını bulacaktır. Bu cevabı farklı yollarla gösterecek şekilde sayfa, üç ayrı bileşen etrafında kurgulanmıştır: Zaman Çizelgesi, Kişiler Haritası, Kişiler Ağı.

ZAMAN ÇİZELGESİ

Bilginler arası etkileşim biçimlerini tarihsel sıra düzeni içerisinde takip etme imkânı sunar. Burada belirli bir ekolü seçerek, geleneğin tarihsel süreç içerisinde bilgilnler arasındaki etkileşimler üzerinden nasıl inşa edildiğini takip edebilirsiniz.

KİŞİLER AĞI

Seçtiğiniz ekollere göre kurucu bilginlerin tarihsel önemini ağda yer alan nodüllerin büyüklük ve küçüklüğü üzerinden tespit edebilir, bilginler arasındaki etkileşimi bir ulema ağı üzerinden keşfedebilirsiniz.

KİŞİLER HARİTASI

Kişiler Haritası bilginler arasındaki etkileşimi coğrafya üzerinden takip etme ve bir bilginin etki alanının coğrafi sınırlarını keşfetme imkânı tanır.

3

İslam Düşünce Atlası'nı Keşfet

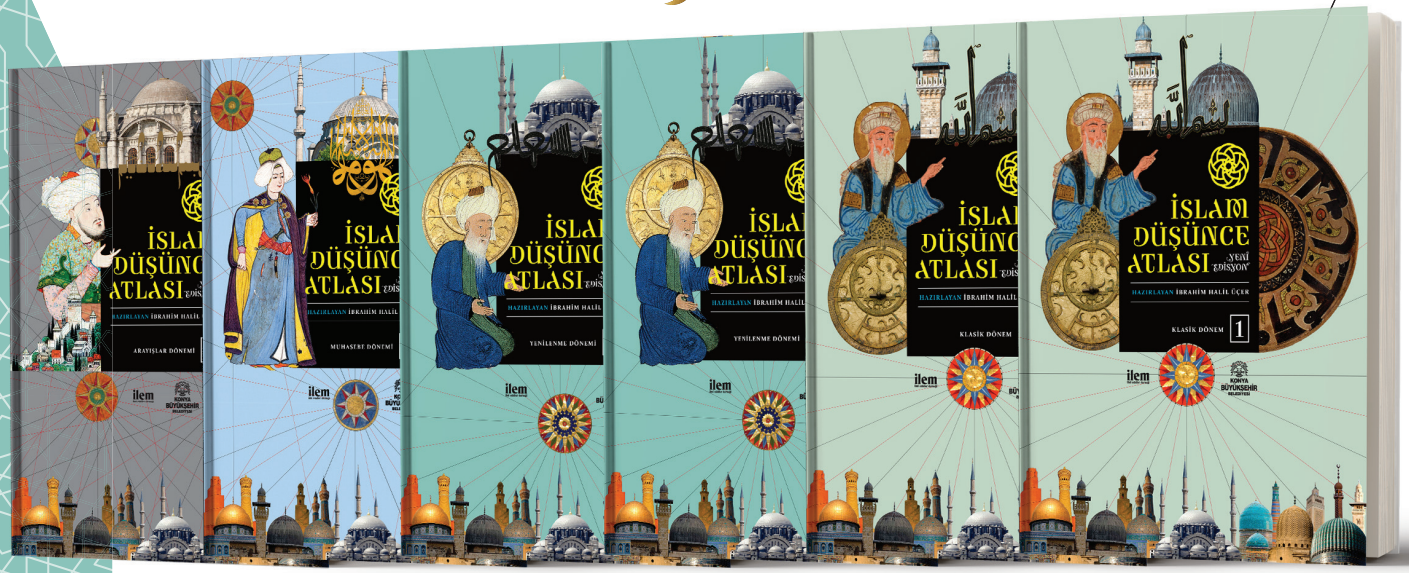

İslam Düşünce Atlası (İDA), İslam düşünce geleneğini başlangıcından günümüze gelinceye değin, zaman-mekân-öğreti-ekol değişkenleri etrafında tanıtmayı, kültürel bir tedhişe maruz bırakılmış hafızamızı yeniden kazanmayı amaçlayan bir kitap ve web tabanlı programlar geliştirme projesidir. "Hatırla ve kendi hikayeni yazmaya başla!" çağırısı ile, İslam düşüncesini, onu taşıyan tarih, aktaran metinler, oluşturan kişisel ve kavramsal ağlar, somutlaştıran kurumsal yapılar ve nihayet ona sahiplik eden coğrafî ve kültürel havzalar içerisinde anlamaya davet etmektedir. Tarihî-kültürel hafızamıza süreklilik kazandıracak yeni bir dönemlendirme teklifi ve önerdiği kapsamlı ilişkiler mantığı ile İslam düşüncesine dair bütüncül bir okuma önerisi olarak öne çıkan ida, Türkiye'nin önde gelen İslam düşünce tarihi araştırmacılarına, tasarım uzmanları, yazılımcılar ve harita mühendislerinin eşlik etmesiyle meydana gelmiştir.

BİLGİNLER

Atlas'ın en önemli bileşenlerinden biri, İslam düşünce geleneğinde ekol kurucu rolü ifa etmiş ya da dönüştürücü ve geliştirici etkilerde bulunmuş önemli bilginlere ilişkin maddelerdir. Bu maddeler tasvîrî ve yönlendirici bir nitelikte olup, bilginin hayatı, öğretisi ve eserlerinin yanı sıra ileri okuma önerileriyle birlikte düşüncesine dair genel bir çerçeve sunma amacı taşımaktadır. Zaman haritasında içerilen zaman çizgisi üzerinde, bilginlerin tarihsel süreç içerisindeki yakınlıklarına, eserlerini verdikleri dönemde gerçekleşmiş tarihi hadiselere ve ortaya çıkmış mimarî yapılara dikkat ettiğinizde, söz konusu bilgini tarihî-kültürel bağlama yerleştirerek okuma noktasında yeni bir bakış elde edebilirsiniz.

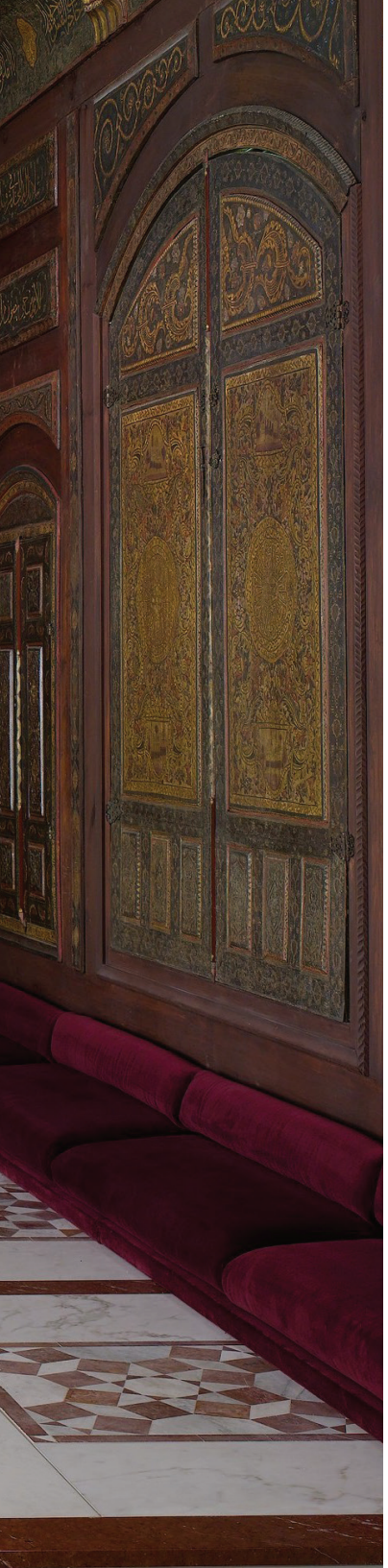

KURUCU KİTAPLAR

Bilimsel disiplinlerin tarih içindeki gelişimi onların konu, yöntem, ilke, problem, bölümsel sıra düzeni ve gayesini mükemmel bir şekilde belirleyen klasik eserlerle taçlanır. Bu eserler kendilerinden önceki birikimin hâsılası, kendilerinden sonraki birikimin muhassalasıdır. Gelenek onlar tarafından açık bir şekilde kurulur ve bir kez telif edilmeleri ertesinde o disiplini geri döndürülemez bir yöne sevk ederler. Onları tanımak geleneğin özünü kavramak demektir. Felsefe, kelam, tasavvuf ve fıkıh alanlarının kurucu-kanonik metinlerini tanıtan kitap yazılarıyla, İslam düşüncesinin kurucu klasiklerini daha yakından tanıyabilirsiniz.

TARİHÎ HADİSELER

İDA'nın zaman çizgisi üzerinde yer alan bir diğer önemli bileşen, tarihî hadiselerdir. Düşünce tarihi çizgisinde tarihî hadiselere yer verilmesi, düşüncenin boş bir uzayda değil tarihî-toplumsal bir bağlam içerisinde üretildiği fikrini esas alır. Buna göre bir bilginin eserlerini verdiği dönemde ortaya çıkmış önemli tarihî hadiselere ve kırılmalara ilişkin farkındalık, söz konusu bilginin içinde yaşadığı tarihî bağlama ilişkin bir fikir verecektir. Bu tarihî bağlamın ihmali, düşünceyi bedensiz bir ruha dönüştürme temayülü taşır. Zaman çizelgesinin tarihî bağlamı ortaya koyma amacı taşıyan "hadiseler" bileşeni, İslam düşünce tarihine, içinde aktığı zaman içerisinden bir bakışı mümkün kılıyor.

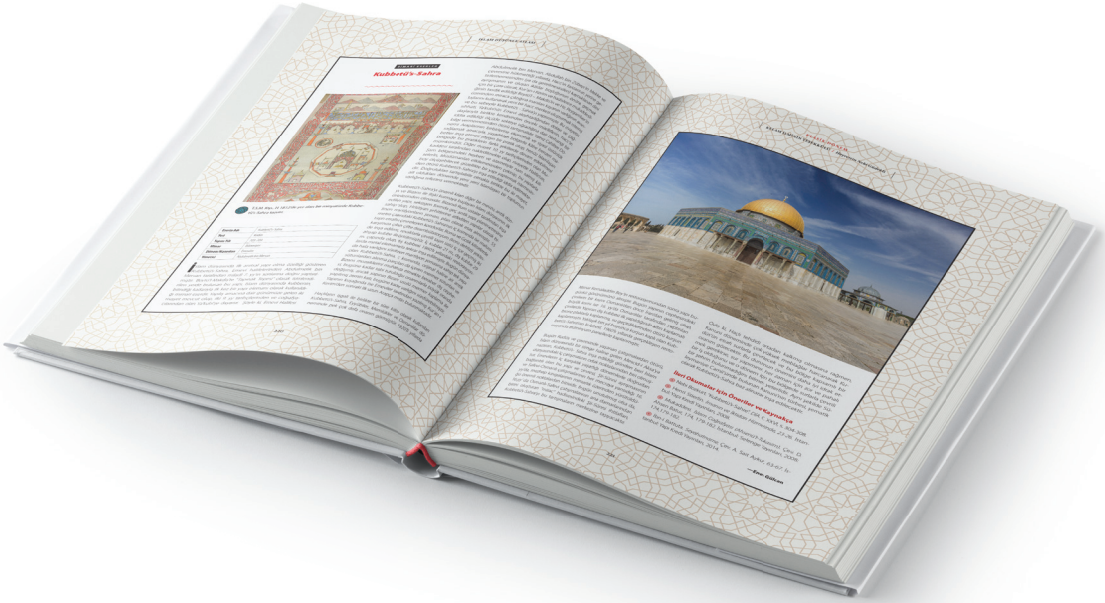

MİMARÎ ESERLER

Mimarî eserler, düşünce tarihinden bağımsız düşünülmeleri mümkün olmayan yapılardır. Söz gelimi İlhanlılar devrinde Semerkant ve Buhara gibi merkezlerde inşa edilen külliyeler, yapıları ve işlevleri itibariyle Mâverâunnehir bölgesindeki felsefî-bilimsel hareketliliği hem yansıtır hem de taşırlar. Diğer taraftan Tebriz'de Şenb-i Gâzân'ın, İstanbul'da Fatih ve Süleymaniye külliyeleri için de aynı şeyi söyleyebiliriz. Yapı ve işlev itibariyle taşıyıcı rollerinden ayrı olarak, mimari eserler, düşünce tarihindeki gelişmeler ve oluşan yeni perspektiflerle birlikte bizzat düşünceyle karşılıklı etkileşime giren yapılardır. Bu nedenle zaman çizelgesi içerisinde, mimarî eserleri takip ederek düşünce tarihiyle karşılaştırmalı bir biçimde yorumlayabilirsiniz.

KURUMLAR

Kurumlar İslam medeniyetinin taşıyıcı yapısal bileşenlerine karşılık gelirler. Bir kurumun ortaya çıkışı, sadece siyasi-toplumsal yapılardaki büyük gelişmelerle değil düşünce tarihindeki önemli tartışmalar ve gelişmelerle de ilgilidir. Bu bakımdan, medrese, tekke, hastane, rasathane, vakıf, vezirlik, katiplik ve hilafet gibi kurumlar, sadece bilginlerin ürettiği düşüncelerin yansımalarına sahip olmazlar, aynı zamanda bilginlerce üretilen düşünceyi çok çeşitli biçimlerde taşıyan ve yönlendiren yapısal öğeler olarak kendilerini gösterirler. İşte bu nedenle, zaman çizgisi, düşünce tarihini kurumlar tarihiyle birlikte düşünmekte ve onlara ayrı bir yer vermektedir.

HAVZALAR VE ŞEHİRLER

Şehirler sadece bilginler, kurumlar ve mimari yapılara sahiplik eden merkezler değildir, onlar hem bu unsurlarla oluşan hem de onları doğurarak besleyen canlı yapılardır. Bu açıdan bakıldığında, şehirlerin ve temel coğrafi-kültürel havzaların üretilen düşünceye rengini verecek derecede entelektüel hayata müdahil olduğu görülür. Mâverâunnehir ve onu oluşturan Buhara, Semerkand, Şâş gibi şehirler, ya da Horasan ve onu oluşturan Merv, Herat, Nişabur gibi şehirler İslam düşünce tarihinin temel aktörleri arasında yer alırlar. Dolayısıyla düşünce tarihini, ona rengini veren şehirler ve coğrafi-kültürel havzalardan bağımsız düşünmek mümkün değildir. Bu düşünceyle İDA İslam şehirleriyle ilgili maddeleriyle, düşünce tarihi yazımını, Dâru'l-İslâm'ın çoğu zaman siyasi sınırları aşacak bir ruha sahip derin coğrafyasına davet etmektedir. Haritada yer alan ve bilginlerin doğduğu, öldüğü ve seyahat ettiği yerleri gösteren işaretlere tıkladığınızda, İslam şehirlerinin hikayesiyle başbaşa kalacaksınız.

EKOLLER

Klasik düşünce okul veya ekol bağımlı bir yapı arz eder. Düşünürler varlık, tanrı, insan, evren, değer, bilgi gibi konularda, tutarlı ve bütünlüklü bir açıklama getirme iddiasına sahip ekoller içerisinde düşüncelerini ortaya koyarlar. Düşünce tarihi içerisindeki temel dönüşümler de, birbirine muhalif yaklaşımlara sahip ekollerin karşılıklı meydan okuma ve cevaplama süreçlerinden kaynaklanır. İbn Sînâ'yı anlamak için Meşşâîliği, Gazâlî'nin neyi başardığını tespit edebilmek için Eş'arîliği, nihayet Gazâlî sonrası İslam düşüncesinin nasıl bir güzergaha evrildiğini tespit edebilmek için de İbn Sînâcılık, Eşarîlik, İşrâkîlik ve Ekberîlik gibi ekolleri dikkate almak gerekir. Düşünce tarihini ekoller üzerinden takip etmek isteyenler için, İDA, benzersiz bir kolaylık sağlıyor.

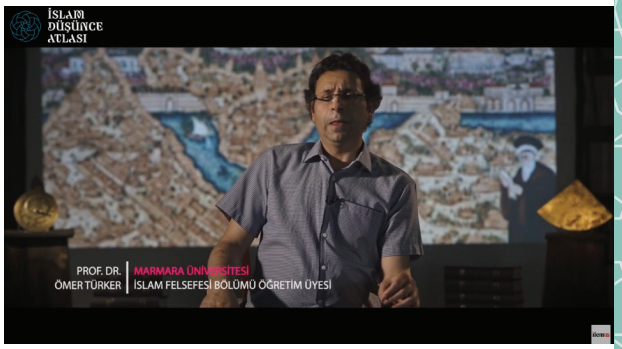

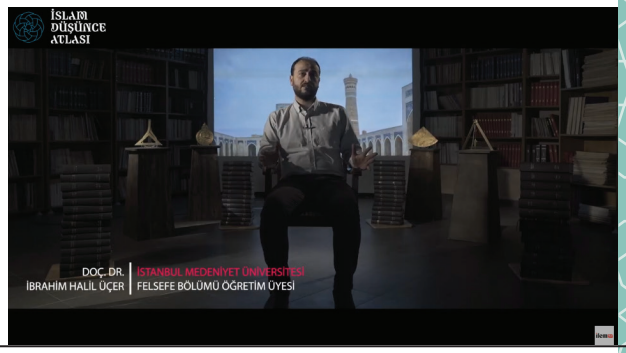

VİDEOLAR

İDA'nın bilginlerle ilgili maddelerinden bir bölümü, aynı zamanda video içeriyor! Yetmişe yakın bilgin, alanında uzman araştırmacılar tarafından on beş dakika ile bir saat arasında değişen anlatımlarla canlı bir şekilde tanıtılıyor. "Okumak yetmez, aynı zamanda dinlemek ve görmek gerekir" diyenler, İslam düşünce tarihinin önde gelen isimlerini bu isimlerle ilgili önde gelen araştırmacılarından dinleyebilirler!

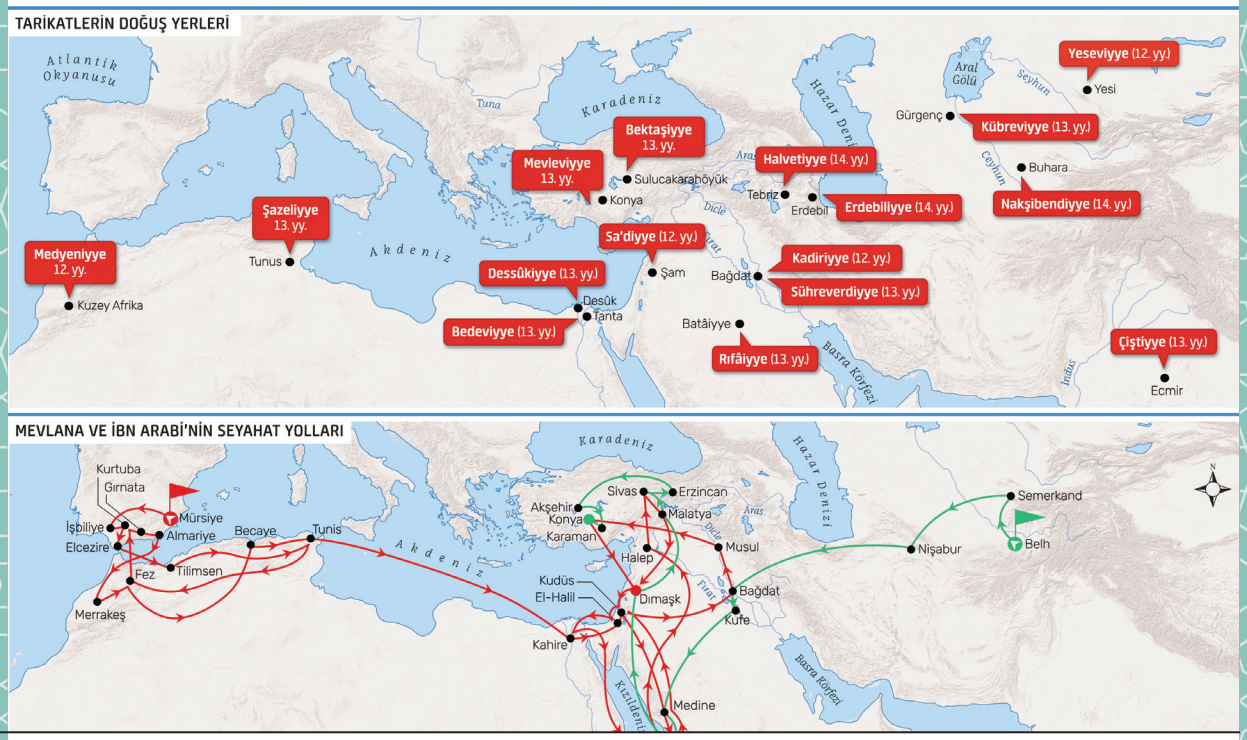

SEYAHAT YOLLARI

Dâru'l-İslâm ulemâ için siyasî sınırların ötesinde yekpâre bir coğrafya idi. Bunun en önemli göstergesi, ulemânın şehirler ve havzalar arasındaki ilham verici seyahatleridir. Zaman Haritası bölümünde yer alan coğrafî harita sayesinde, bilginlerin nerelere seyahat ettiklerini görebilecek, seyahat ettikleri yerlerle ilgili tanıtıcı malumatlara erişebileceksiniz. Günümüz ölçeğinde gittikçe sınırlanan entelektüel coğrafyamızla karşılaştırıldığında, ulemânın coğrafyasının derinlik ve genişliği Dâru'l-İslâm'ı yeniden düşünmek için eşsiz bir başlangıç noktası sunuyor.

Eser — Şerh-Hâşiye — Şerh-Hâşiye'nin Şerhi

Klasik Dönemde Hanefi Fıkıh Usûlü

- Cessâs, Ebû Bekr er-Râzî (ö. 370/981) / el-Fusûl fi'l-usûl
- Saymerî, Ebû Abdillâh el-Hüseyn b. Alî b. Muhammed (436/1045) / Mesâilü'l-hilâf
- Debûsî, Ebû Zeyd Abdullāh (Ubeydullāh) b. Muhammed b. Ömer b. Îsâ (430/1039) / Takvîmü'l-edille
  - Pezdevî, Ebü'l-Hasan Ebü'l-Usr Fahrü'l-İslam Alî b. Muhammed b. el-Hüseyn b. Abdilkerîm (482/1089) / Şerhu Takvîmi'l-edille
- Pezdevî, Ebü'l-Hasan Ebü'l-Usr Fahrü'l-İslam Alî b. Muhammed b. el-Hüseyn b. Abdilkerîm (482/1089) / Usûlü'l-Pezdevî/Kenzü'l-vusûl ilâ marifeti'l-usûl
  - Siğnâkī, Hüsâmeddin Hüseyin b. Ali (714/1314) / el-Kâfi fi şerhi Usûli'l-Pezdevî
  - Abdülazîz el-Buhârî / Keşfü'l-esrâr 'an Usûli Fahri'l-İslam Pezdevî
  - Erzincânî, Vecîhüddin Ömer b. Abdülmuhsin / et-Tekmile Şerhu Usûli'l-Pezdevî
  - Kâkī, Kıvâmüddîn Muhammed b. Muhammed b. Ahmed el-Hucendî / Şerhu Usûli'l-Pezdevî
  - İtkânî, Kıvâmüddîn Emîr Kâtib b. Emîr Ömer b. Emîr Gāzî el-Fârâbî / eş-Şâmil fi şerhi Usûli'l-Pezdevî
  - Bâbertî, Hüsâmeddin Hüseyin b. Ali / et-Tahrîr fi şerhi Usûli'l-Pezdevî
  - Musannifek, Alâeddin Ali b. Muhammed / et-Tahrîr fi şerhi'l-Usûl
  - Molla Hüsrev / Şerhu Usûli'l-Pezdevî
  - Manisavî, Ebü'l-Müntehâ Ahmed b. Mehmed / Şerhu Usûli'l-Pezdevî
    - Sindî, Süleyman b. Ahmed / Hâşiye 'alâ Usûli'l-Pezdevî
    - Hamîdüddin Ali b. Muhammed ed-Darîr / Hâşiye (Ta'lîka) 'alâ Usûli'l-Pezdevî
    - Nûreddîn Ali b. Ramazan b. Mûsâ el-Buhârî / Hâşiye 'alâ Usûli'l-Pezdevî
- Serahsî, Ebû Bekir Şemsü'l-eimme Muhammed b. Ebî Sehl Ahmed (ö. 483/1090) / Usûlü's-Serahsî
- Pezdevî, Sadrü'l-İslam Ebü'l-Yüsr Muhammed b. Muhammed b. el-Hüseyn b. Abdilkerîm (493/1100) / Kitâb fîhi ma'rifetü'l-huceci'ş-şer'iyye

METİN GELENEKLERİ

Metinler, şerhler, haşiyeler, talikler, zeyller, telhisler, tahrirler... Tüm bunlar İslam düşünce tarihini bir metin gelenekleri tarihi olarak incelememizi sağlayan yazım türlerine karışık gelir. Kitaplar Haritası bölümü, İslam düşünce tarihindeki temel ekolleri, o ekoller içerisinde telif edilen kurucu-kanonik metinler ve bu metinler üzerinden oluşan şerh-haşiye geleneklerini esas alarak tanımanın bir yolunu sunuyor. Bu bölümde yer alan eserler, ana metin, bu metin üzerine yazılmış şerhler, şerhler üzerine yazılmış haşiyeler ve varsa haşiyeler üzerine yazılmış başka haşiyeleri kronolojik olarak tanıtmakta ve metin geleneklerinin ilişkisel sürekliliğini göstermeyi amaçlamaktadır.

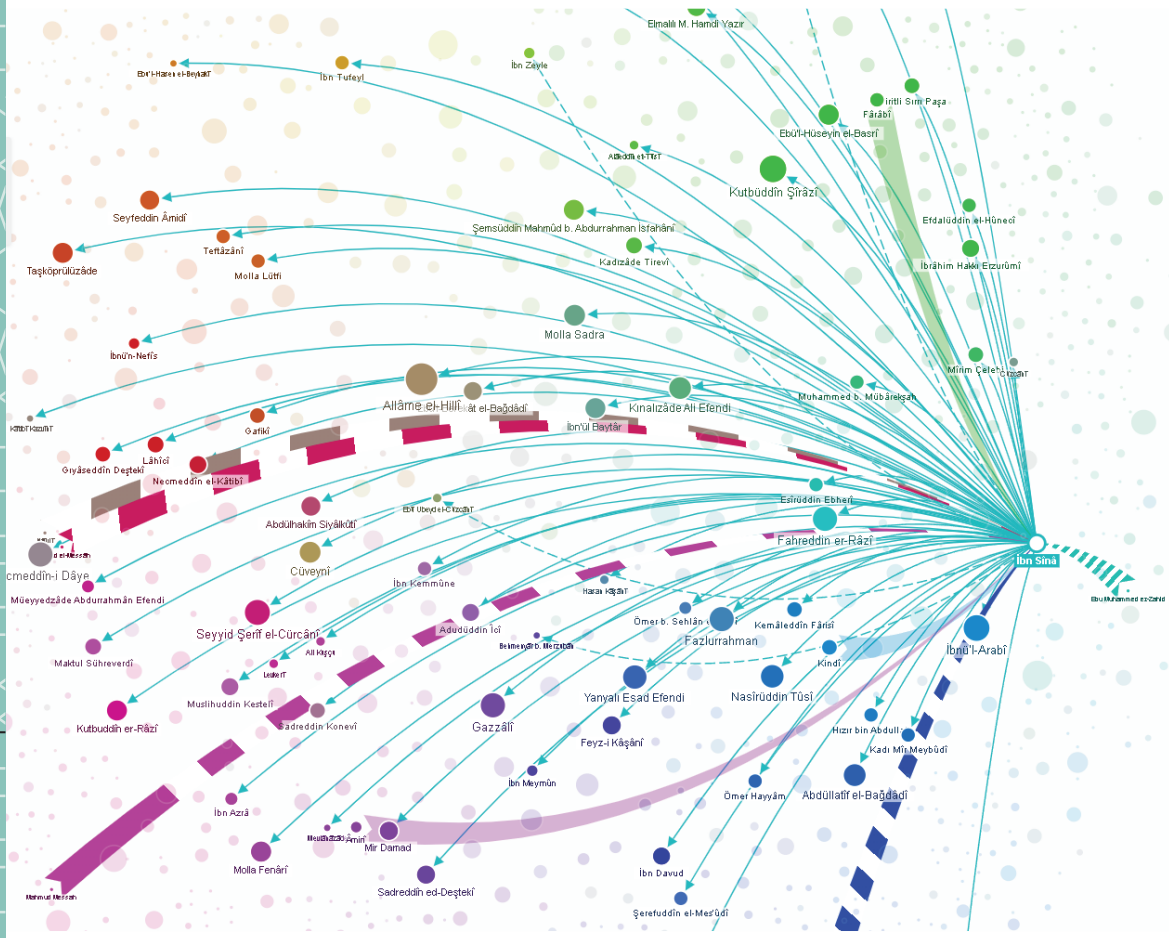

BİLGİNLER GELENEĞİ

İslam bilginleri için "ilim" bir "sened"i gerektirirdi. Bilginin aktarımı ve temsili, bir talebeyi hocasına ve hocası aracılığıyla da asırlar içerisinde oluşmuş bir zincire bağlayan bu sened içerisinde anlam kazanırdı. Geleneğin sürekliliği, bu açıdan, en çok da hoca-talebe ilişkilerindeki bu tarihsel süreklilikte kendisini gösterir. Kişiler Haritası, bilginleri ait oldukları hoca-talebe ve etkilenme-etkileme ilişkilerine göre yeniden konumlandırarak, onları gerçek ilişkileri içerisinde yeniden yorumlamak için yeni bir bakış açısı sunuyor. Kişiler Haritası, bu yönüyle, İDA'yı anlatabilecek en iyi cümleyi somutlaştırıyor: "İlişkileri keşfet!"

HARİTALAR

Haritalar *İslam Düşünce Atlası*'nın en önemli bileşenleri arasında yer alıyor. İDA düşünce tarihi yazımını coğrafyaya davet ederek; belki de ilk defa İslam düşünce tarihini, neşv u nema bulduğu coğrafya üzerinden anlamaya çalışıyor. Dönemlere, dönemsel ayrımları gözeterek temel nazarî disiplinlere, bu disiplinler içinde ürün vermiş bilginlerin mekânsal konumlarına ve seyahat yollarına, bir yönden düşünce tarihinin aktörü konumuna yükselen şehirlerin ilmî açıdan merkezleşme süreçlerine, düşünce tarihini etkileme gücü bulunan siyasi-tarihi kırılmalara ilişkin bu haritalar, hem İslam düşünce tarihi okumalarına hem de alanla ilgili derslerin işlenişine önemli bir kaktkı sunacaktır. Haritalara ilaveten İnfografikler ve her dönemi tasvir eden geniş snopsisler yoluyla İDA, karmaşık ilişkileri yalın bir şekilde ifade etmekte ve düşünce tarihini yeni teknikler aracılığıyla kolaylıkla takip edilebilir bir hüviyete büründürmektedir.

İDA

Parçaları yeniden birleştir ve küreyi keşfet!

KONYA BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ

ilem
ilmî etüdler derneği

www.İSLAMDUNYACATLAS.com